

„Edinost“

zija enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kronj

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravlja se osira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); zven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglašaj

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilani, osmrtnice in javne zahvale domači oglašaji itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

1. tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Javni shod

političnega društva „Edinost“ dne 10. marca v telovadnici „Trž. Sokola“.

Pozivu pol. društva „Edinost“ je sledilo večeraj toliko občinstva, da je lepo napolnilo prostorno telovadnico „Trž. Sokola“. S tem je naše občinstvo pokazalo vnovič, kako se bolj i. bolj zanimlje za javne stvari, kako torej dozoreva političski; zlasti smo opazovali z velikim zadoščenjem, s kakim vidnim zanimanjem so poslušali sledili govornikom od začetka pa do zaključka.

Nagovor predsednika.

Predsednik, g. prof. Matko Mandić, je otvoril zborovanje s kratkim nagovorom. Menil je, izreki svoj pozdrav in zahvalo na toli lepi udeležbi:

Mesec in pol je minolo, odkar nismo imeli nobenega shoda. Povodom državno-zborskih volitev je bilo med vami veliko navdušenje na sijajnih uspehih, ki smo jih dosegli. To navdušenje ne sme prenehati in političnemu društvu „Edinost“ je v dolžnost, skrbeti za to, da ne poneha.

Tržaški Slovenci si je osvetlil lice, sedaj pa treba, da stopa dalje v zavesti svoje moči. Danes torej smo po volitvah prvič zopet pred vami, da se pogovorimo o naših javnih stvareh. Na dnevni red smo postavili dve vevlačni vprašanji: Ljudsko štetje in novi zakon o domovinski pravici. Glede na prvo vprašanje moram sicer povdariti, da je jako žalostno, ako moramo zopet mlatiti isto, če že ne pravim: prazno, vendar pa gotovo jako zoperno slamo, katero smo mlatili že toliko časa, ako se moramo zopet povračati k predmetu, o katerem smo že toliko govorili. No, naša krivda ni, ako moramo zopet in zopet govoriti o ljudskem štetju. Kar smo proročevali, kar smo slutili in česar smo se bali, se je tudi res zgodilo. Oni organi, katerim je vlada poverila izvršenje ljudskega štetja, so se poslužili vseh mogočih sredstev, dovoljenih in nedovoljenih, lahko rečemo tudi: sleparij — (Viharno pritrdjevanje), da bi dokazali svetu, kako da Slovenci na tržaškem ozemlju zgrinja in kako da v isti meri narašča posest Italijanov. Potom statistike nas hočejo izbrisati izmed živih. To je krivica in nasilje. Tem žalostnejše je, da iste c. kr. oblasti — ki so vendar bile opozorjene na to, kaj se godi v Trstu in v Istri — niso vzele tega čina v svoje roke, ali da niso vsaj primerno zagrožile onim organom. Naš posl. v državnem zboru, gospod profesor Spinčič (navdušeni živio-klici) je že interpeliral radi dogodkov v Istri povodom ljudskega štetja in je v interpelaciji omenjal tudi dogodkov v Trstu. Odgovora ni dobil do sedaj in ga — bojim se — tudi v bodoče ne vidi. (Raznovrstni vskliki). No vendar se nađejam da bo glede Trsta govoril še pozitivneje in da prisili vlado, da vendar enkrat odpre svoja zlata usta. (Viharno veselost.) — Vsklikanje: komata!

Drugo vprašanje, ki nas danes zanima najbolj, je: kako si na podlagi novega zakona pridobimo domovinsko pravico v tem mestu. Če se vsi oglašimo za to pravico, dokazemo najlepše, koliko nas je.

Protest radi postopanja o ljudskem štetju.

G. dr. Otokar Rybář, viharno in demonstrativno pozdravljen, je spregovoril po priliki nastopno: Ljudsko štetje je blizu dovršeno. Kako je dovršeno, je dobro znano vsakemu od vas. Čudno bi se zdelo marsikomu, čemu da se zdaj brigamo za ljudsko štetje, ko je isto že pri kraju. Ali mi se moramo oglašati in glasno protestirati, da se proti nam postopa tako krivično! Ker, ako bi molčali na vse, rekli bi naši nasprotniki, da smo ovce, s katerimi se postopa, kakor se hoče. (Pritrdjevanje). Radi tega moramo

odločno protestirati proti takemu krivičnemu postopanju z našo narodnostjo ob priliki ravnokar dovršujočega se ljudskega štetja. Večkrat že smo od naše strani povdarjali, da ljudsko štetje bi moralo prav za prav zanimati le učenjake, ki se pečajo s statistiko, nikakor pa politike! To je tudi v resnici tako v drugih državah. V Avstriji pa, kjer živimo sploh v nekem izjemnem stanju, spreminile so nenaravne razmere tudi to zgolj znanstveno vprašanje v politično vprašanje prve vrste. (Pritrdjevanje).

V Avstriji se stranke delijo po narodnostih. Po členu 19. državnih temeljnih zakonov — poznanem vam vsem, saj se govori o njem dan na dan — zagotovljena je vsem narodnostim enakopravnost. Da se pa v različnih pokrajinah more dati vsaki narodnosti v jezikovnem obziru, kar jej pripada po zakonu, treba je konstatirati, kolik del prebivalstva pripada k jedni ali drugi narodnosti. Radi tega je pri nas ljudsko štetje velikanske važnosti. V zakonu ni določeno, kako se ima šteti narodnost. V drugih državah štejejo po materinem jeziku in tako so šteli nekdanj tudi pri nas. Mimogrede bodi omenjeno, da so v Trstu, kakor se govori, šteli tudi Žide. S tem je prvič dokazan nezmisel „občevalnega jezika“.

Židje se sicer v Trstu zbirajo za Italijane, drugod za Nemce, drugod za Madjare, ali v resnici so posebna narodnost, so — Židje. Oni torej niso Italijani, so Židje, ali kakor občevalni jezik gotovo ne more noben Žid zapisati židovskega jezika; drugi pa je dokazano s tem, da je laški, nemški, ogrski itd. nacionalizem Židov le sleparija, katere se poslužujejo, da bolje dosežajo svoje sebične namene.

Vse zlo, ki se nam godi tu izvira, iz določbe, da se narodnost šteje po občevalnem jeziku. Ta način štetja pa so uveli le gospodujočim narodom na ljubo, kateri si s pomočjo elasticitete te določbe pomnožujejo število svoje narodnosti in zatajujejo zatirane narode. Vsi gospodovalni narodi, Nemci, Italijani in, žalibog, tudi Poljaki gledajo na to, da se vzdrži občevalni jezik, ker na podlagi rezultatov, katere dosežajo s pomočjo občevalnega jezika sebi v prilog, lahko zanikajo jezikovne pravice drugih narodov.

Zunaj po vaseh, na deželi, je lahko določiti občevalni jezik prebivalcev, ali v velikih mestih, kakor je Trst, kjer so različne narodnosti med seboj pomešane, je to nemogoče. Ako so naši ljudje v službi pri Lahih, kjer govorijo po ves dan morda le italijansko, zapise jim potem gospodar v popisno polo italijanski občevalni jezik, ker on se sklicuje na to, da jih čuje govoriti le laški in da ga to ne briga, v katerem jeziku občujejo oni v svoji družini. Sicer pa bi to niti ne bila taka nesreča, ker s tem bi bilo rečeno le to, da jih toliko in toliko govori ta in ta jezik. Iz tega pa ne bi šlo sledilo, da je tu toliko in toliko pripadnikov jednega ali drugega jezika oziroma narodnosti. Največa krivica pa se nam godi ravno v tem, da oni ne izvajajo logično tega načela, temveč štejejo poprej le po občevalnem jeziku, a pozneje smatrajo te rezultate kakor dokaze o številu pripadnikov jedne ali druge narodnosti! Najprej štejejo, koliko ljudi občuje v tem in tem jeziku, med katerimi so seveda vedno tudi pripadniki kake druge narodnosti, potem pa pravijo: toliko je Lahov in toliko je Slovencev! To pa nikakor ni res, ker oni so šteli le občevalni jezik, ne pa narodnost. Povsod drugod gledajo, da ob priliki ljudskega štetja izvedo resnico, le v Avstriji je nočejo izvedeti. (Viharno pritrdjevanje). Iz tega izvira vse krivice, ki se nam godijo. Na naše pritožbe za ljudske šole nam odgovarjajo, da nas ni zadostno število, medtem ko niti ne

vedo resnico, koliko nas je, ker nas niso hoteli šteti! Istotako se nam godi, ko zahtevamo primernih pravic našemu jeziku na javnih uradih. Kako to, da osrednja vlada noče nič storiti v to, da bi se odpravile te krivične razmere? Mi se ne smemo prav nič čuditi radi tega; osrednja vlada se ravna po sporočilih tržaške vlade, in kaka so ta sporočila, to vemo vsi le predobro. (Vrišč po vsej dvorani.) Poročila tržaške vlade so postala že sloveča radi svojega potajevanja resnice. (Burno pritrdjevanje.) Tržaška vlada noče, da bi na Dunaju izvedeli resnico o naših neznosnih narodnih razmerah in iz tega dejstva si lahko razlagamo vse nam sovražno postopanje osrednje vlade.

(Zvršetek pride.)

Realizirana narodnost.

(Iz „Jugaa“.)

(Zvršetek.)

Ni nam treba navajati gospodarskih ukrepov posrednih držav in raznih strank po parlamentih, da pokažemo novo politično strujo, prodiranje potenceirane, realizirane narodnosti, — ideje narodnega gospodarstva, narodnega kapitala. Odločilna bitka mej narodov se bo bila na gospodarskem polju. In kakor zasedajo armade pred bojem strategično važna mesta, tako se skušajo že zdaj polastiti razni narodi gospodarsko važnih postojank. Najvažnejša taka postojanka v Avstriji je Trst. Nemci in Italijani se pulijo zanj. Ka'lo napredujejo njih stremljenja, razvidimo najbolj iz tega, da je tržaški mestni svet že sklenil, ustanoviti italijansko univerzo v Trstu in odločil v to svrhu vsako leto 10.000 K ustanovnega fonda. V Trstu prirejajo že veselice, katerih čisti doneski so namenjeni italijanskemu vseučilišču. Na drugi strani se poteguje nekdo s posebno vnamo v dunajskem tedniku „Volkswirtschaftliche Wochenschrift“ (17. jan. 1901) za nemško univerzo in nemško trgovsko akademijo v Trstu. Nevarnost je velika, če pomislimo, kakova sapa veje v vladnih krogih, kedo odločuje v vseh važnih vprašanjih. In kaj porečemo mi Slovenci, ki imamo vendar tukaj prvo besedo? Trst stoji na slovenski zemlji in množica v Trstu in okolici je slovenska. Nevarnost se da morda še odvrniti, če začnemo takoj najbrezobzirnejši gospodarski boj. Impozantni nastop tržaških Slovencev o zadnjih državnozborskih volitvah nas navdaja z upanjem, katero se podvoji, če uvažujemo, da imamo mej Slovani samimi zanesljivih in mogočnih zavetnikov: to so Čehi in Srbohrvati.

Trst je namreč tudi za Čeha večjega pomena, nego bi se mislilo na prvi mah. Češka trgovina in industrija se krepko razvija, skoro pride čas, da začne Čehi na svojo roko iskati svetovnih trgov. Čehi obdajajo od vseh strani narodni sovražniki: Prusi in Ogrji jim z visoko colnino onemogočajo izvažanje in pot jim ostane odprta samo proti jugu, kjer jim namiguje kakor reslni svetilnik Trst. Isto velja o Srbohrvatih. Trst je točka, v kateri se strinjajo gospodarski interesi Čehov, Srbohrvatov in Slovencev. Zato pozivljamo naše državne poslance, da stopijo čim prej v dogovor s slovanskimi brati in da predložijo čim prej zbornico v potrdilo ustanovitve slovenske trgovske akademije v Trstu. Mimogrede omenjamo tudi, če dobimo Slovenci lastno vseučilišče, da je medicinska fakulteta mogoča samo v Trstu, skupno za Slovence in Srbohrvate, ker je tudi Zagreb premajhen za medicinsko stolico.

Glede akademije same je treba točno določiti nje razmerje, ali bo srednja ali visoka šola? Na vsaki način visoka šola, nižja šola iste stroke naj se osnuje posebej v Ljubljani. Posebno pozornost je posvetiti tudi učnemu načrtu, po katerem bi se vzgajali veliki, spekulativni trgovci in podjetniki. Akademija bodi pristopna vsem Slovanom, v prvi vrsti Slovincem in Srbohrvatom, zasnovana torej na kolikor mogoče široki podlagi. V ta namen bi bilo tudi dobro, da se poskrbi za poseben penzjonat, kjer bi imeli tuji akademiki stanovanje, hrano in redno konverzacijsko v tujih jezikih.

O izdelovanju učnega načrta se mora vpoštevati osobito tudi važnost trgovskega in obrtnega stanu. Duhovniki, profesorji, uradniki in zdravniki se pripravljajo mnogo let za svoj poklic, učiti se morajo teoretičnih predmetov, katerih kasneje niti ne potrebujejo v izvrševanju svojega stanu, a to le zato, da dobi stan večji ugled in nekako višjo etično podlago. V razvoju družabnega organizma pa nista trgovski in obrtni poklici nič nižja, ponekod celo važnejša. A doslej je začel lahko vsakdo na lastno roko trgovino brez spričeval in skušenj. Zato ni čudno, da se je denar kopičil navadno v rokah ljudi, ki imajo najmanj vesti, obzira in omike, da so se izcimile iz tega jako nezdrave družabne razmere. Če komu, tedaj je treba trgovcu višje in splošne omike, kakor je treba sploh trgovski stan preustrojiti, primerno njegovemu velikemu družabnemu pomenu.

dr. X.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 8. marca 1901.

O položaju. Danes ima zbornica poslancev zopet sejo, in važno, ker dokaže, da-li se je situacija res v toliko zboljšala, kakor ze zdi. Danes je v razpravi prva „državna potrebščina“: predloga o kontingentu novincev. Da vidimo, kako se izvrši!

Poljski klub ima sedaj zaupne, tajne seje, v katerih razpravljajo o zahtevah, ki jih hočejo staviti do vlade.

Narodni socijalisti češki so že začeli izvrševati svojo grežnjo, naperjeno proti Mladočehom. Po vsej deželi hočejo uvesti agitacijo proti sedanjim zastopnikom. Večraj je znani posl. Klofač sklical v Plznu shod, na katerem je prišlo do hudih demonstracij proti Mladočehom in vladi. Posl. Klofač je rekel v svojem govoru, da češko-radikalna stranka bo vsikdar demokratična, protiklerikalna in protiaustrijska. Parlament da ni drugega nego židovska borza, kjer gre le za osebne interese. Naloga radikalnih poslancev da je ta, da kontrolirajo spletkarenja Mladočehov z vlado.

Državni zbor bo zboroval baje do srede aprila, potem pa da pride dolgo zasedanje deželnih zborov.

Mnogo se ugiblje, da-li bo cesar sledil povabilu občine praške na blagoslovljenje novega mostu čez Vltavo. Najprvo so bili proglasili to potovanje kakor koncesijo, dano Čehom od vlade; potem so nemški listi hiteli zatrti s sumljivo nervoznostjo, da to je le izmišljotina Čehov, ki hočejo pokriti s tem poraz svoje politike, a po najnovejših vesteh je soditi, da stvar vendar ni brez vsake podlage in da vest o potovanju cesarja v Prago vendar ni tako „neosnovana“. Nervoznost Nemcev vsled te vesti pa priča, da rečeno potovanje bržkone ne bi bilo brez političnega pomena.

Razdvojena delegacija. Staro konservativni reški „Novi list“ piše: Sarajevska „Vrhbosna“, organ nadškofa Stadlerja, je zelo ostro napadla hrvatske poslance v dr-

žavnem zboru, ker so se združili z onimi Slovenci, ki niso v Šustersičevem centru. Osebito je trojico poslanec-duhovnikov prišla tako hudo, kakor ni navadno v organu kake metropolije.

Napadi v «Vrhbosni» ne služijo na čast temu zaslužnemu hrvatskemu listu. Tak način pisanja ni primeren. Vidi se, da je pisec prenagel. On utegne biti nadarjen, talentiran, ali nervozen je in nima izkustva. Njemu kakor da ni po godu, da so naši ljudje v hrvatsko-slovenskem klubu. Ali od tega do anatem je še vnapred daleč. Ne treba ugibati mnogo, da je ta vrlo Šustersičevo maslo vsled njegovih zvez preko Ljubljane v Sarajevo. Ta mladi in talentirani slovenski prvak je v nevarnosti, da radi svojega delovanja ne postane le nepopularen, ampak uprav antipatičen hrvatskemu in slovenskemu narodu, a to bi bila škoda. — «Vrhbosni» ne treba dokazovati, da niso Hrvatje izbirali, ali naj gredo s Tavčarjem ali Šustersičem, ampak nasprotno je bilo: Slovencem samim se je bilo odločiti, ali naj gredo s Hrvati ali ne?! Hrvatski poslanci so bili poklicani, da — radi žalostnih razmer na Kranjskem — zberejo okolo sebe brate Slovence. Tavčar je prišel, Šustersič ni hotel priti. Čemu torej kriviti Hrvate, ker niso s Šustersičem?!

Tu ne poseza vera vmes ni malo. Sicer pa je v nas trdno prepričanje, da je za katoliško vero veliko nevarnejši tisti Šustersičev klerikalizem, nego Tavčerjev liberalizem. Tavčar daje po svojem organu napadati duhovnike in slično. Šustersič pa seposlužuje vere v strankarske svrhe. On proglašuje brezbožnežem vsakogar, kdor ni žnjim. Kakor da je kakor božji apostol. Naravno, da ljudje nekakega prepričanja in občutljive naravi prehajajo v drugo skrajnost. Tu treba postopati lepim načinom, blago in zmerno. Z anatemi se le provocirajo ljudje, a hrvatski duhovniki v državnem zboru so še žaljeni vrhu tega. Ako vsakdo, ki ne pritrjuje kranjskim klerikalizem, ker niso vstopili v hrvatsko-slovensko skupnost, ni dober katolik, potem večina hrvatskega naroda niso dobri katoliki! A je-li to resnica?!

Vojna v južni Afriki. Slednjič je angleška vlada pripoznala, da je vendar le res, kar so angležki in tudi drugi Angležem prijazni listi trdovratno označali kakor nezmislil, kakor izmišljotina Burom prijaznih virov. Zastopnik vlade je namreč pripoznal, da se je med Kitchenerjem in Botho res začela »menjavanje menenj«. Treba le poznati brutalno naravo Angležev, ki ne daja pardona, ki hodi svojo pot dalje in uničuje, karmu pride pod nogo, dokler ima le količkaj nade, da nasprotnika stre v prah. Treba poznati to angleško naravo, da moremo prav ceniti pomen te vesti.

To seveda niso še pogajanja za sklep miru; ali če je zmagonosni Kitchener, ki je že tolikokrat temeljito pokončal Bure, pripravljen za »menjavanje menenj«, pomenja to jednostavno, da je tudi njega začelo malce skrbeti, da Buri še niso premagani, niti da ni Angležem zmaga tako zagotovljena, kakor je bilo čitati v angleških poročilih.

Tržaške vesti.

Mestni svet tržaški. V petek zvečer je imel mestni svet tržaški pod predsedstvom župana dra. Sandrinelli-ja svojo V. javno sejo. Vlado je zastopal namestništveni svetovalec vitez Jettmar. Prisotnih je bilo 36 svetovalec.

Po prečitaniu zapisnika prejšnje seje, spominjal se je župan nekdanjega mestnega svetovalec, pokojnega odvetnika dra. Karla Machliga (Mahlča).

Na to so prešli k dnevnemu redu t. j. v razpravo o nakupu potrebnega prostora pri sv. Andreju za zidanje novega muzejskega poslopja. Svetovalec dr. Venezian je predlagal, naj bi mestna hranilnica s primerno svoto pripomogla k zidanju novega muzejskega poslopja ter naj bi vse tri muzeje združili pod jedno streho. V to svrhu naj bi se kuratorji vseh treh muzejev združili v skupni odbor, ki naj bi preudiral to stvar. Svet. dr. Geiringer je nasprotoval Venezianovim predlogom ter trdil, da bi bila ideja pokopana, ako bi se ustanovil tak odbor. Predlaga, naj se stvar izroči odseku za javna dela v pretresovanju. Po daljši debati, katere so se udeležili svet. dr. Venezian, dr. Geiringer, dr. Mazorana in dr. Mörpurgo, je bil

sprejet Venezianov predlog. Sprejet je bil tudi dodatni predlog dr. Mazorane, da je pozvati odbor, ki se ima vsled sprejetega predloga sestaviti iz kuratorjev vseh treh muzejev, da poroča o svojih sklepih v teku 14 dni.

Sprejeti so potem še sledeče predloge: Dovoljenje kredita 17.000 kron za premembo ograje ob urodu javnega vrta (za projektiranim Rossetti-jevim spomenikom); doveljenje kredita 1895/44 kron za prizidala dela v šoli na istrski cesti; dodatni kredit 9000 kron za popravilo cerkve pri sv. Ivanu; in slednjič predlog o spremembi mestnega liceja v tem, da se istemu doda III. in IV. tečaj ženskega učiteljskega. Javno sejo so zaključili ob 8. in pol uri zvečer.

V tajni seji je bil sprejet predlog delegacije, da se mestni tajnik dr. Scipio Brugnaro pomakne v III. plačilni razred.

Onečesčevalci velikih mož. »Agramer Tagblatt« priobčuje v svoji številki od minule sobote članek pod zaglavjem »O mia patria, si bella e perduta«. Te besede poje zbor v Verdijevi operi »Nabucco«. Verdi je zložil to opero leta 1848 in jej je vplel tendenco, naperjeno proti tujincu, to je proti Avstriji. Tako je delal Verdi v vseh svojih operah tedanjega časa za združenje Italije. Čim pa je prišlo do takega združenja, je smatral Verdi svojo patrijotisko misljo za dovršeno in iz njegovih oper so izginili politični akcenti. S tem pa je povedal tudi, da zanj Trst ni izgubljena domovina, ali razločneje povedano: on ne reklamira Trsta za Italijo! Drugače naši primorski irredentisti. Le-ti se gerirajo, kakor da so v povsem enakem položaju, v katerem sti bili v omenjenih Verdijevih časih Lombardija in Benečija, ali konkretnje povedano: kakor da Trst čaka na »odrešenje« in priklapljenje k Italiji.

Zanje ima zbor izraelitov v Verdijevi operi »Nabucco« isti pomen, kakor ga je imel do leta 1859 za Milano in do leta 1866 za Benetke. Ko so na koncertu v gledališču »Politeama«, prirejenem v 30. dan po smrti Verdijevi, peli tudi omenjeni zbor, je občinstvo porabilo to priliko za irredentarsko demonstracijo: »Trst je izgubljena domovina«, dokler je v Avstriji. S tem pa so le onečastili spomin Verdijev, kajti ta nesmrtni mojster gotovo ni mislil na Trst, ko je komponiral rečeno opero. Ponavljamo: če bi bil mislil tudi na Trst, bi bil tudi po združenju Italije podkladal svojim operam politične tendence. A, kakor rečeno, Verdi ni storil tega; v njegovih poznejših operah ni niti najmanj aluzije na Trst. Resnica je torej, da irredentisti Trsta in Primorja sploh pod pretvezo proslavljanja le onečesčajo spomin velikih mož Italije. Tako so profanirali ime Danteja, katerega hočejo kazati kakor simbol irredentizma, in istotako profanirajo spomin Verdijev, ker ga zlorabljajo za nevedne in lažnjive manifestacije.

Člankar izvaja nadalje, da Trst je res »izgubljena domovina«, a le zato, ker je v rokah sedanjih neiskrenih in zavratnih gospodarjev. Trst potrebuje res odrešitve, ali od — irredentistov. A ne samo od laških, ampak tudi od nemških! Tudi Nemei zahtevajo Trst za svojo velikonemško državo. No, tudi mi Hrvatje in Slovenci smatramo Trst za izgubljeno deželo ter zahtevamo, naj se povrne tja, kamor spada po naravi: v hrvatsko-slovensko državno skupino. Merodavni činitelji na Dunaju naj odločijo, kateri teh treh programov odgovarja pravici in interesom monarhije. Odgovor ni težak. Stremljenja irredentistov in pangermanov so naperjena proti obstanku monarhije! Vzlic temu pa podpirajo na Dunaju tisto politiko, kateri so v gledališču Rossetti dajali izraza s kitico iz zbora »O mia patria, si bella e perduta«. Če to ni slepa politika, potem res ne vemo, kaj bi mogli označiti s tem imenom!

Neverjetno! Od raznih strani nam prihajajo pritožbe proti nekaterim slavnim županstvom, katera, mesto da bi šla na roko onim občanov, ki si hočejo preskrbeti novo domovinsko pravico, delajo istim razne malenkostne potežkoče, zahtevajo med drugim — celih 20 stotink pristojbine! Kako nemestno je to zavlačevanje, bi moralo biti jasno vsaki občinski upravi, katera je morala čisto plačevati stotine in celo tisočake za take člene svoje občine, katerih nikdar niti videla ni! Želeči je — in to v korist istih občinskih uprav —, da bi vsako županstvo kolikor le možno povpeševalo, da se iznebi takih svojih občanov.

Da govorimo v korist občin in njih bla-

gaj, priča n. pr. slučaj, da je par slovenskih občin poslalo svoje zastopnike v bližnja večja mesta z nalogo, da tam gredo na roko dosedanjim svojim členom ter se tako čim prej rešijo raznih nepotrebnih stroškov!

Te dni so bili tu v Trstu rihberški g. župan in še dva podžupana. Župan je tu izdajal »domovnice« brez vsakih stroškov za stranko.

Isto je storila občina Tržič v Furlaniji, ki je tudi odposlala svojega župana v Trst, kjer je šel na roko onim, ki imajo pravo do nove občinske pristojnosti!

Želeči pomagati revnim občinskim upravam, jih prosimo, da, ako že nočejo ali ne morejo posnemati gori omenjenih županstev, ukrepejo vsaj to, da se ne bodo stavile ovire onim, ki zahtevajo domovnice.

Koliko bo neslo občini, ako taksira vsako domovnico z 20 stotinkami? Morda 10 do 30 gld., ako je izdati 100 do 300 domovnic, kar se pa more dogoditi le največim občinam! Denimo pa, da oboli le en človek, pripadajoči eni ali drugi občini in da isti gre v bolnico za par mesecev! Ni-li tu več škode, nego znaša tista malenkostna pristojbina za 300 »domovnic«?!

Ne upoštevaje revežev, sirot in eventualnih izgnancev, lahko trdimo z gotovostjo, da ona občinska poglavarstva, katera ovirajo promeno domovinske pravice — delajo na škodo lastni občini!

Novi domovinski zakon pa ni na korist samo kmečkim občinam, kakor mislijo nekaterniki, ampak je ob enem v veliko korist posamičnikom in še v večjo korist družinam, bivajočim po raznih mestih in pripadajočim v kmečke občine!

Ako skrbimo za slučaje revščine, boleznih, starosti in obnemoglosti ter za svoje otroke, sprevidimo takoj, kake velikanske važnosti je novi domovinski zakon za nas!

Ne odlašajmo torej, ampak storimo vse mogoče, da čim prej postanemo člani one občine, v kateri živimo nad 10 let! Vsakdo naj se potruži in naj hitro piše po »domovnico«. Ako ne zna sam, naj pride v »Delavsko podporno društvo«, kjer je po našem političnem društvu postavljen uradnik, ki daje potrebna navodila in ki ukrene vse potrebno za pridobitev nove domovinske pravice.

Predno zaključimo te vrstice, polagamo vsem novim občanom na srce, naj nikdar ne zabijo, da so Slovani in da morajo ostati taki tudi, kadar brdo — Tržačani.

Brejski.

Najnovejša — novost! Dne 9. t. m. nam je bilo predloženih več nemško-laških tiskovin, doposlanih enemu naših delavskih društev in to po e. kr. statističnem uradu na Dunaju!

»Fragebogen« in »Questionario« nosita štev. 4198 Formular I. a. Slavnj e. k. statistični urad nalaga delavskim društvom ogromnega dela! Ob enem pa zapostavlja naš jezik in našo narodnost! Ako se je gospodi na Dunaju zdelo potrebno tiskati dotične formulare tudi v laškem jeziku, in to za 700.000 Lahov, nam ne gre v glavo, kako so mogli pozabiti, da je v Avstriji nad 1.500.000 Slovencev? Mi svetujemo vsem slovenskim društvom, naj vrnejo dotične tiskovine in naj zahtevajo slovenske!

Popravek. Prejeli smo in objavljamo: Cenjenemu uredništvu »Edinost«-i v Trstu.

Z ozirom na članek v Vašem časopisu (»Edinost« št. 57. dne 9. t. m.) »Katoliška »Edinost« proti krivoverskemu »Prim. Listu« prosim na podlagi §. 19. tisk. zak., da objavite sledeči popravek:

1. Ni res, da je »dr. Josip Pavlica v koledarju družbe sv. Mohorja (l. 1899.) javno in navdušeno zval slovensko ljudstvo, da zahteva sveto slovensko unijatsko cerkev in njene lepe in svete obrede«.

res je, da sem jaz z ozirom na to, da se je »narodni prepričevali Slovenci in Italijani zanesel celo v svetišča«, v koledarju zapisal svoje mnenje, »da bo najboljša naroda ločiti v cerkvi takó, da bodo imeli Slovenci svoje cerkve in oltarje, Italijani pa svoje«. Moje mnenje je merilo torej edino le na ločitev Italijanov od Slovencev v cerkvi, da ne bo narodnega prepričala na sv. mestu, o unijatstvu se mi takrat še sanjalo ni in ni sploh takrat še nihče govoril o tem v slovenski javnosti.

2. Ni res, da sem jaz to mnenje imel le »takrat, ko ni še bilo na Goriškem visokih nemško-latinskih politikov«.

res je, da sem vedno še tega mnenja in je ob ti priliki javno izrekam in vem, da sem zanje tudi vže kaj storil. Visokih, nem-

ško-latinskih politikov v Gorici pa jaz čisto nič ne poznam.

V Gorici, dne 10. marea 1901.

Dr. Jos. Pavlica.

Slavnemu e. k. poštnemu ravnateljstvu na znanje. Dne 3. t. m. je šel gosp. B. J. na tukajšnje centralno pošto ter je tam oddal neki zaboj. Dotični uradnik pa je, vidé slovenski naslov, rekel slugi: »Dame qua un ščavo!«, to je namreč »Poštno-sprejemni list«, v slovensko-nemškem jeziku.

Dotični poštno-sprejemni list nosi št. — nič! Je torej brez številke in je v našem uredništvu na razpolago.

Dne 6. t. m. je šla gospa M. F. na centralno pošto ter tam predložila pošto na kaznico z naslovom: N. N. v Poreču. Uradnik ni hotel sprejeti odposiljatelj z izgovorom, da ne ve, kaj pomenja »v Poreču«. Ker ni gospa vedela, kako se Poreču pravi v laškem jeziku, je morala zopet k soprogu obvestiti se! Gospod F., ki pozna predpise e. k. poštnih uradnikov, je rekel soprogi, naj gre in reče, da je naslov pravilen, da morajo torej na vsaki način vsprejeti odposiljatev. Ko je gospa povedala uradniku ta odgovor svojega soproga, je isti uradnik zopet vrnil nakaznico s prejšnjo opazko!! Ko je stranka prišla tretjkrat in povedala, da se Poreču po laško pravi Parenzo — je uradnik zopet vprašal: Ste-li gotova, da je eno in isto: »v Poreču« in »Parenzo«?

Na zagotovilo stranke, da je tako, je uradnik dodal na nakaznici zraven omenjenega naslova — še Parenzo!! Isto je storil na izdanem »Poštno prejemnem listu«, ki nosi štev. 582 in ki je tudi v našem uredništvu na razpolago. Stranka je bila ogorčena in vprašuje slavno e. k. pošto ravnateljstvo: se-li tako izpolnjujejo po slavnem vodstvu dani predpisi in navodila uradnikom?! Ni-li na vsej e. kr. pošti človeka, ki bi poučil nevedne uradnike, ne da bi stranka, ki plača, morala imeti sitnosti?

Ugodna vest. »Narodni list« v Voloskem donša vest, da je cesar monsignora Vinka Zamlića, župnika v Voloskem, imenoval členom deželnega šolskega sveta v Trstu. Učitelji istrski morejo biti uverjeni, da so v g. Zamliču dobili toplega branitelja. Monsignoru častitamo na lepi časti!

Zadoščenje gospodu posl. Spiničcu. V »Narodnem listu« čitamo, da je cesar te dni podpisal dekret, s katerim se gosp. prof. Spiničcu dajejo vse one pravice, katere bi bil imel, da je bil do sedaj v službi. To zadoščenje Spiničcu je ob enem pljuska za tistega barona, ki se je z mesta cesarskega namestnika umaknil na — sinekure v avstrijskem Lloyd.

Ženjalnost mestne uprave. Pred Grebenčevovo javno teltnico za gledališčem »Armonia«, kjer se ustavlja električni tramway, je vse polno zabojev znanega »Koprophora«. Ne vemo, je-li to ravno higijenično tam, kjer je prašičji trg in je vse polno zaklanih prašičev in telet odkritih na vozovih. No, če je zraven tega nesnage ne le v zabojih, temveč, kakor smo se prepričali sami, tudi na zabojih in okoli zabojev, potem si čitatelj lahko misli, kakšna javna nesnaga je to in, kar je še bolj važno, kako naši mestni očetje skrbijo za zdravstvene razmere v našem mestu. Svoječasno so mestni očetje cvetličarice spodili iz-pred mestne hiše, ki so gotovo s svojo razstavo evetle le krasile prostor pred mestno hišo. Prijetni duh cvetlic pred mestno hišo ni ugajal menda židovskim krivim nosom. Zato so nas pa sedaj osrečili s smradom slavnega »koprophora«.

Popravek. V zadnji številki smo bili sporočili, da sta g. dr. Gregorin in spoštovana rodbina Peganova darovala po 10 K družbi sv. Cirila in Metoda mesto venca na krsto pokojni gospej Ani Abram. To treba popraviti v toliko, da sti ti dve svoti odmejeni društvu »Narodni dom«.

Nenadna smrt. Včeraj je umrl nagle smrti težak Peter Berce iz ulice sv. Vita št. 9. Vračal se je domov in prišedši v ulico sv. Vita, zgrudil se je na tla. Prišedši zdravnik je le konstatiral nastopivšo smrt. Truplo pokojnika so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Jakobu.

70-letna pijanka. Sinoči ob 9. uri so aretirali 70-letno Marijo M., katera je popolnoma pijana po Corsu prosila »ubogajme«.

Pretep. Sinoči je prišel na zdravniško postajo 21-letni Josip S. iz Gorice zdraviti si neko rano, katero je bil zadobil v pretepu z dvema drugima mladeničema v zagati dell'Olio. Aretirali so 28-letnega Antona S. iz

Trsta in 19-letnega Frana V. iz Rovinja, ka-
tera sta na sumu, da sta ranila zgorajega.

**«Pogrebno in podporno društvo za
sv. M. Magd. spodnjo in zgornjo»** je imelo
dne 3. t. m. svoj redni občni zbor.

Predsednik Anton Nardin je povdarjal v
svojem nagovoru, da se je društvo v mino-
lem letu lepo razvijalo, da je vodstvo istega
prešlo popolnoma v narodne roke, in da je
prišlo vsled tega v društvo novo življenje.

Iz tajnikovega poročila je razvidno, da
je v minoletem letu pristopilo društvu 30 no-
vih udov. Društvo šteje sedaj 190 udov.

Iz blagajnikovega poročila pa posnemamo,
da je društvo v materialnem obziru dobro
napredovalo. Za pogrebe je društvena bla-
gajna izplačala svojim udom v minoletem letu
1.400 K. Občni zbor je dovolil, kakor na-
vadno, tudi letos 20 K podpore «Dijaškemu
podpornemu društvu v Pazinu», kar naj bi
posnemala tudi druga društva.

V novi odbor so bili voljeni: Anton
Nardin, predsednikom, Anton Jurjevič, pod-
predsednikom, Josip Pregare tajnikom, Josip
Cerkvenič blagajnikom, Dragotin Vekjet, Ju-
rij Škaber, Anton Nežbeda in Josip Čok od-
borniki. Pregledovalci računov so bili izvo-
ljeni: Ivan Gregorič, Peter Gregorič in Mi-
loš Pahor, namestnikoma Anton Katalan in
Josip Gregorič.

Drobne vesti. Tajnik tržaške dirka-
liščne družbe je naznanil policiji, da neznan
tatovi krajevo zemljo z dirkališča v Rocolu.

Neznan tat ukradl je gospej Morpurgo iz
nove ulice št. 3. dvojce oblek, katere je imela
shranjene v nekem zaboju v podstrešju.

Ani Pere iz ulice Forrelli so ukradli
neznan tatovi, medtem, ko je šla na trg na-
kupovat potrebne stvari, 60 kron vredno
zlato uro in nekaj perila.

23-letni Herman Z. je ukradel v slo-
bodni luk 17 kg. kave. Oficijal Titz ga je
srečal na ulici, ustavil, pregledal vrečo in
aretiral. Sedaj je Herman v ulici Tigor; po-
vedal je, da je že prej »trgoval« s kavo z
drugimi tovariši in da jim je šlo do sedaj
vse lepo po sreči.

Dražbe premičnin. V torek, dne 12.
marca ob 10. uri predpoludne se bodo vsled
naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za ci-
vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin:
ulica Alessandro Volta 2, kolesa in kovaško
orodje; ulica Caserma 3 in ulica della Zonta
2, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer
ob 7. uri zjutraj 7.0, ob 2. uri popoldne
9.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 754.0.
— Danes plima ob — predp. in ob 1.15
pop.; oseka ob 6.33 predpoludne in ob 6.1
popoldne.

**Ženska podružnica družbe sv. Cirila
in Metoda** bo imela svoj občni zbor v ne-
deljo dne 17. t. m. in ne 10. t. m., kakor je
bilo javljeno. Zborovanje se je moralo odlo-
žiti, ker so bili čitalniški prostori že pred
oddani.

Opensko pevsko društvo «Zvon» na-
merava prirediti svojo veselico dne 14. aprila
t. l. Vpoštevaje, da »zadoni« »Zvon« le en-
krat na leto, ima le po eno veselico — na-
deja se, da mu druga slav. bratska društva
ne »prerežejo« vrvi s kako veselico ravno
istega dne, kar se po navadi skoraj vsaki-
krat zgodi, ker bi potem »Zvon« lahko »po-
čil« na — kasi.

«A Zvon razbit
Lepo glasit'
Ne more se,
In lahko gre
Se kmal' solit».

Da se izognemo temu, naj pridejo vsi,
ki le morejo, dne 14. aprila na službo —
narodno tja, kamor jih vabi »Zvon« iz open-
ske fare.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Kanala smo naproseni, da po-
pravimo neko pomoto, ki se je bila urinila
v dopisu od minole sobote. V tretjem od-
stavku od doli gori je čitatelj namreč, da je
cerkveno oskrbnništvo plačalo gosp. Valentinu
Kofolu za 7 oken 595 gld. To je pomota,
oziroma izpuščen je en stavek, v katerem je
bilo naglašeno, da je dopisnik v »Primorskem
listu« govoril o tej svoti. G. Kofolu pa
je bilo izplačanih 510 gld.

Vesti iz Kranjske.

* 35 let župan. V Leskovcu pri Vi-
nji gori imajo moža, ki že 35 let — dela

tlako. Ime mu je Anton Dremelj. Kdor
pozna vsa — prijetnosti županovanja na de-
želi, ta bo z nami vred občudoval vztrajnost
in požrtvovalnost gospoda župana Antona
Dremelja.

* Doslednost zistema. Avstrijskim
vladam se očita navadno — in to menda ne
brez razloga — da vladajo brez programa,
brez določenega cilja, brez stalnih načel, od
danes do jutri, za hip, le z ozirom na po-
brebe momenta. Ali v jednom so vendar vse
dosledne in jim morata priznavati to prijatelj-
in sovražnik. O imenovanjih učiteljev, urad-
nikov itd. jim je prva skrb, da pošiljajo med
naš narod ljudi, ki so povsem tuji narodu
in njega čustvovanju, a prepogosto tudi sov-
ražni temu narodu! Nekaj sličnega doživimo
zopet zdaj, kakor čitamo v »Slovenskem Na-
rodu«. Svojedobno je bil nadzornik za nem-
ške šole v Ljubljani in na Krškem oni
glasoviti Boltežar Knapitsch, do najnovijih
časov ravnatelj učiteljskega v Celovcu, ki je
bil baš te dni odpuščen iz službe, kar se
menda ni zgodilo radi prevzornega službova-
vanja. Njemu naslednik je bil zopet nemški
nacionalist tisti profesor Proft, ki je bil baš
sedaj imenovan ravnateljem gimnazija v Ce-
lju na veliko veselje vseh nemških nacio-
naleev. A sedaj se glas, da na gori ome-
njeno mesto šolskega nadzornika v Ljubljani
in na Krškem pride zopet pristen nemški
nacionalist, ki ne zna ni besedice slovenski,
da si tri četrtine otrok, ki obiskujejo one
šole, niti ne znajo nemški! — Pa recite
sedaj, da avstrijske vlade niso — do-
sledne!

Književnost in umetnost.

»Slovenka«. Vsebinska 2. letošnje šte-
vilke, tega jako ukusno opremljenega glasila
našega ženstva, je sledeča: Pripovedka
kmetu, Adam Sever. — Ženski študij na Ru-
skem, Mila Udovičeva. — Na divanu za pod-
listek. R. V. Lačevski. — V Leščevju, De-
meter. — Materi, Zorana. — Žene izobraže-
nih krogov na delu za prosveto, Ivanka. —
Četrti, Kristina. — O spolni vzgoji, Dragotin
Lončar. — Bič Gujinski. — Slepec Matija.
Adam Sever. — O metulju, Adam Sever.
— Ženske v Rusiji, Božidar Tvorec. —
Nove knjige. — Nove skladbe. — Be-
ležke.

Trgovina in promet.

Ljubljanska kreditna banka.

(Dopis.)

Ta banka je imela dne 6. t. m. svoj prvi
redni občni zbor. Na istem se je predložila
bilanca, katera kaže, kako lepo je napredo-
val ta mladi zavod v prvih štirih mesecih
svojega poslovanja. Ta lepi razvoj je po be-
sedah ravnatelja, g. L. Pečanke, zahvaliti
trudoljubivemu delovanju upravnega odbora,
nadalje »Češki deželni banki«, »Živnostenski
banki« in slovenskim posojilnicam, katere so
s svojimi mnogoštevilnimi vlogami pripomogle,
da se je lahko razširil delokrog banke in da
se je dosegel vspeh, ki se zrcali iz nasled-
njih bilančnih števil.

Občni zbor je, odobrivši računске za-
ključke in podliviš upravnemu svetu abso-
lutarij, po nasvetu upravnega sveta spre-
nil nekatere določbe pravil, ker je praksa po-
kazala, da prvotno sprejeta pravila ne ustre-
zajo popolnoma.

Občni zbor je obiskalo 24 delničarjev,
ki so zastopali 815 delnic in imeli 81 glasov.
Ta obilna udeležba kaže, da je zanimanje za
ta narodni zavod zelo veliko, katero zima-
nje bo imelo gotovo blagodejen vspeh.

Bilanca za 31. december leta 1900,
to je torej za prve 4 mesece, odkar je pričela
»Ljubljanska kreditna banka« poslovati, iz-
kazuje sledeče točke:

Aktiva.	
1. Blagajna	K 69.921.52
2. Menice v portfelju	1.279.904.36
3. Devize, valute in novei	8.143.09
4. Predjmi na vrednostne papirje	86.592.89
5. Lastni vrednostni pa- pirji	78.932.13
6. Dolžniki	22.865.78
7. Inventar in oprava	K 10.635.14
Odpis od tega	2.892.20
	K 1.554.102.71
Pasiva.	
1. Delniški kapital	K 500.060.—
2. Vloge na hranilne knji- žice	133.207.71

3. Vloge na tekoči in žiro račun	790.324.66
4. Upniki	118.697.13
5. Tranzitivne obresti	11.873.21
	K 1.554.102.71

Račun z gube in dobička izkazuje sle-
deče številke:

Prejemki.	
Obresti iz vrednostnih pa- pirjev	K 671.38.—
Obresti iz menic, predjmov in tekočih računov	40.768.10
Provizije in različni pre- jemki	5.111.49
	K 46.550.97

Izdatki.	
Obresti iz menic (re- skomptne in tranzitivne obresti)	K 18.018.82
Obresti iz vlog in tekočih računov	5.833.95
Upravni in ustanovni stroški	10.441.77
Davki in pristojbine	433.15
Odpis od inventarja	2.892.10
	K 46.550.97

Promet v posamičnih kupčijskih pod-
rečjih:

Vloge na knjižice na tekoči in žiro račun:	
Vloženo	K 1.470.370.63
Dvignjeno	546.838.26
Saldo dne 31. decem- bra 1900	K 923.532.37

Menice.	
Eskomptovane me- nice	K 2.092.109.23
Zapadle in reeskompt- ovane menice	812.204.87
Ostalo v portfeljudne 31. decembra 1900	K 1.279.904.36

Vrednostni papirji.	
Kupljeno	K 485.335.31
Prodano	406.403.18
Saldo dne 31. decem- bra 1900	79.932.13

Devize, valute in novei.	
Kupljeno	K 198.432.66
Prodano	190.289.57
Saldo dne 31. decem- bra 1900	K 8.143.09

Predjmi na vrednostne papirje.	
Dovoljena posojila na vred- nostne papirje	K 197.187.55
Vrajena posojila na vred- nostne papirje	110.594.66
Saldo dne 31. decem- bra 1900	86.592.89

Blagajnični promet.	
Prejeto	K 7.595.705.92
Izdano	7.525.784.40
Saldo dne 31. decem- bra	K 69.921.52
Skupni promet od 1. septembra do 31. de- cembra 1900	K 33.005.270.92

Brzjavna poročila.

Štrajk v Marziliu.

MARZILJ 10. (B.) Situacija je nespre-
menjena; kakih 60 štrajkovcev je skušalo
predpoludne preprečiti razkladanje blaga iz
španskega parnika »Sagrinto«, ali razpršili so
jih redarji in orožniki.

MARZILJ 10. (B.) V listah mornarice
upisani delavci so sklenili ustaviti štrajk, da
ne bi interesov Marzija in Francozke še na-
dalje spravljali v nevarnost inozemskim pri-
staniščem na korist.

Atentat na cesarja Viljela II.

BEROLIN 11. (B.) Avstro-ogerski po-
slanik pl. Szögyeny je dobil od cesarja Frana
Josipa nalog, naj se vsaki dan obvesti o sta-
nju cesarja Viljela in naj poroča brzjavno.

BEROLIN 11. (B.) Cesar Viljela je
prebil včerajšnji dan večinoma v spalnici ter
je ob poludne sprejel kancelarja grofa Bülowa.
Zdravljenje rane se vrši normalno. Trepalnice
niso več tako otekle. Splane in splošno sta-
nje dobro.

Ustaja na Kitajskem.

NEW-YORK 9. (B.) Iz Washingtona
poročajo »Heraldu«, da je popolnoma nere-
snično, da je Anglija pozvala združene dr-
žave na skupno postopanje v to, da bi pri-
silile Rusijo v povrnitev Mandžurije Ki-
tajski.

BEROLIN 10. (B.) Wolffova pisarna
javlja iz Pekinga: Ruski poslanik vstraja pri
svoji zahtevi, da se dogovor glede Mandžu-
rije podpiše ter žuga s prisilnimi naredbami,
ako vem gotov roku ne pride do podpisa.

SANGAJ 11. (B.) Brzjavke iz Land-
čaua pravijo, da je več krivih dostojanstve-
nikov v Ningshsiau in da so pripravljeni zo-
perstaviti se, ako bi hoteli zapreti. Jeden ce-
sarskih komisarjev je na potu tjakaj, da
krivcem prijavi sodbo in da privede do po-
korščine do dotičnega edikta.

PEKING 11. (B.) Li-Hung Čang je
znovič resno obolel.

Slavnosti v Monakovem.

MONAKOVO 9. (B.) Slavnosti v pro-
slavo 80-letnice rojstva princa regenta so
pričele danes s slavnostnim sprejemanjem
vojaštva. Prince Leopold je sporočil častitke
armade. Prince regent je odgovoril z ganljivi-
nimi besedami. Na to se je vršilo sprejema-
nje različnih deputacij. Popoldne je bil
slavnosten banket.

Izgredi na Španjskem.

MADRID 11. (B.) Vsled pobiranja užit-
nine so sinoči nastali nemiri. Prebivalstvo je
obmetavalo aradnike s kamenjem, ranivši 5
njih, ter je zažgalo 10 stražnic.

Sultan je zadovoljen.

CARIGRAD 10. (B.) Med avdijencijo
ruskega poslanika Sinovjeva pred sultanom
zahvalil se je le-ta na vedenju Rusije nasproti
agitacijam makedonskih odborov ter je izra-
zil svoje zadoščenje na sklepu četvorice vla-
stij, da je na Kreti ohraniti status quo. Na
včerajšnji avdijenciji francoskega poslanika
Constansa položeno v Makedoniji ni bilo
omenjeno.

Prva slov. zaloga pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenci nemogoča, ker je blago
iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst
• T R S T •
TOVARNA: ZALOGE:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vagal (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod
ali železnico franko.

PASTIGLIE PROTI PRENDINI
kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upa-
danju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri peclih, govornikih, prepoved-
nikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v škatljicah v Prendinijevi lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.
Škatljica stane 60 stotink.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEO
pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko želo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obu-
vala za gospode, gospe in otroke
Pokne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpokiljatev je polnoma prsta.
Prezema vsako delo na debelo in drobno
ter izvršuje iste v največji natančnosti in
učinkovitosti po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
Kavlj. mojster

Dunajska filjalka
Bankine vloge na knjižice s 4%.
 Banke, barzno posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Nemiri na Portugalskem.
 MADRID 10. (B.) Po poročilih od por-
 tugalske meje so vojaški frekventantje poli-
 tehnika v Lizboni priredili hrupne protijezu-
 vitske pojave. Politijski agenti so udrli v
 prostore ter so sabljami ranili več manife-
 stantov. Vojaški frekventantje so predložili
 zbornici poslancev protest proti brutalnosti
 policije. Radi tega dogodka vlada v Lizboni
 veliko ogorčenje.

Loterijske številke, izrečane dne 9.
 marca:

Trst	33	13	39	23	74
Line	58	13	64	82	53

Zaloga pohištva in ogledal
RAFAELA ITALIA
 TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, in spalnice
prejemnice, žimnic in peresnic, ogledal in
železnih blagajn, po cenah, da se ni bati
konkurence.

Tržaška posojilnica in hranilnica
 registrirana zadruga z omejenim poročstvom,
ulica S. Francesco št. 2, I. n.
 (Slovenska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če
 tudi ni od zadruga in se obrestujejo po 4%.
 Rentni davek od hranilnih ulog plačuje
 zavod sam.
 Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer
 na uknjižbo po 5%, na menjico po 6%,
 na zastavo po 5%.
 Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od
 3—4 popoldne.
 Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12
 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 po-
 popoldne.
Postno hranilnični račun 816.004.

Anton Pečenko
 Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.
 priporoča
 pristna bela in črna vina iz vi-
 pavskih, furlanskih, brislih, dal-
 matinskih in isterskih vinogradov.
 Dostavlja na dom in razpošilja po že-
 leznici na vse kraje avstro-ogerske monarhije
 v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo po-
 šilja tudi uzorec.
Cene zmerne. Postrežba poštena.

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli
 dvorni založnik Nj. Sve-
 tosti papeža Leona XIII
 v Ljubljani.
 Podpisani si usoja na-
 znaniti Vašemu blagorodju,
 da se je doposlana mi
 tinktura za želodec rabila z
 dobrim uspehom pri želod-
 čnem ter črevesnem ka-
 taru kakor tudi v boleznih na jetrah in obistih.
 GRADEC, dne 2. februarja 1897.
Bolnišnica usmiljenih bratov
 Provincijal:
 F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.
 Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli
 Ljubljana.
 Že mnogo časa svetujem vsem onim, kateri
 trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v
 črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodčno
 tinkturo, ki jo sem jaz sam uporabljal s prav
 izvrstnim uspehom. Z odličnim spoštovanjem
 Monja (Istra), 6. oktobra 1900.
Don Peter Franceschini,
 duhoven.

Podpisani si časti naznanjati slav-
 nemu občinstvu v mestu, okolici in
 na deželi, da je prevzel
Zalogo olja, kisa, mila itd.
 v Trstu, ulica Barriera vecchia 4
 Blago pošiljam franco na dom
 po naročbi na debelo in drobno. Po-
 šiljate na deželo s poštnim povzetjem.
 Za mnogobrojne naročbe se toplo
 priporoča udani
Josip Gregorič.

Živnostenska banka
 na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Srečkanje nepreklicno
23. marca 1901
Glavni dobitek v vrednosti
60.000 KRON
 v gotovini z 20% odbitkom.
Srečke „Invalidendank“
 po 1 krono.
 priporočajo:
 Josip Bolaffio, Mandl & Co.
 Mercuro Triestino, Ig. Neu-
 mann, Henrik Schiffmann.

„Slovenka“
 se prodaja v Trstu v naslednjih tobakarnah:
 Lavrenčič (na trgu pred vojašnico), na kolodvoru južne železnice, Stanič
 (Molin piccolo), Majcen (ul. Miramar), Chiozza (Žitkova hiša), Ponte della
 Fabbra, Sv. Jakob, Sv. Anton stari. — Cena zvezku 20 novč. (40 stotink.)
Vsebinska 2. zvezka: Pripovedka o kmetu, Adam Sever. — Ženski studij na
 Ruskem, Mila Vdovičeva. — Na divanu za podlistek, R. V. Lačevski. — V Le-
 ščevju, Demeter. — Materi, Zorana. — Žene izobraženih krogov na delu za pro-
 sveto, Ivanka. — Očetu, Kristina. — O spolni vzgoji, Dragotin Lončar. — Bič.
 Gujinski. — Slepec Matija, Adam Sever. — O metulju, Adam Sever. Ženske v
 Rusiji, Božidar Tvorcov. — Nove knjige. — Nove skladbe. — Beleške.
Uredništvo in upravnništvo: Trst, Molin Piccolo 3. II.

Dr. Rosa Balsam **Praško domače zdravilo**
 iz lekarne B. Fragnerja v Pragi
 je že več kakor 30 let obče znano domače
 zdravilo, vzbuja slast in odvaža lahko. Z
 redno uporabo istega se prebavljanje krepi
 in ohrani.
 Velika steklenica 1 gl., mala 50 nvč.
 po pošti 20 nvč. več.
 je staro, najprej v Pragi rabljeno do-
 mače zdravilo, katero varuje in ohrani
 rane čiste, vnetje in bolečine olajša
 in hladi.
 V puščah po 35 in 25 nvč., po pošti
 6 nvč. več.
 Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo
 zraven stoječo, postavno po-
 loženo varstveno znamko.
Glavna zaloga:
Lekarna B. Fragnerja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
Praga, Malastran, ogel Spornereje ulice.
 Vsakdanje poštno razpošiljanje.
 Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg
 P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Naznanilo.
Jakob Perhauc
 zaloga vin, spirite in likerjev
 naznanja da je preselil svojo zalogo v
Via delle Acque št. 12
 nasproti „Caffé Centrale“.

Trgov.-obrtna registrirana zadruga
 z neomejenim jamstvom.
 V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.
 Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki s.
 položijo za najmanj jedno leto po 5%, na-
 vadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent
 po 3,60%. Sprejema hranilne knjižice družih
 zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
 meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
 sama.
 Daje posojila na poročstvo ali zastavo na
 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
 obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno
 odplačevanje, tekočem računu po dogovoru.
 Sprejema zadrugnike, ki vplačujejo de-
 lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
 daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obre-
 stujejo po 6,15%.
 Vplačevanje vrši se osebno ali potom
 položnice na čekovni račun št. 842.366.
 Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
 od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
 od 9—12. dopoldne.

Razsežno jamstvo
Ludovik Borovnik
 tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk
 Borovlje (Ferlach) Koroško
 priporoča
 svoje najboljše in zanesljive puške vseh zistemov
 in kalibrov. Znamenite in oestrorelnne puške za
 šibre, risanice, lovske kratke puške in dvo-
 cevke za cele krogle iz dobrega kovanelega materiala,
 najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano.
 Komade, ki ne ugaajo, sprejemam nazaj, jih zamenjam
 ali pa povrnem denar. Sprejemam v popraviljanje
 vse, izdelavam cevi v stare puške, nova kopita, pre-
 delavam puške za nabijanje od spredaj v take za na-
 bijanje od zadaj itd. Pri najsolidnejšem delu
 zmerne cene.
**Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brez-
 plačno in franco**

Kwizde fluid
 Znamka kača (tekočina proti trganju)
 To tekočino rabijo bristolci, ko-
 lesarji in jezinci z vapoem za oja-
 čenje in okrepitje po velikih naporih.
 Cena 1 steklenice 1 gl., 1/2 steklenice 60 nvč.
 ter se doli prištevajo v vseh lekarnah.
Glavna zaloga
 v okrajni lekarni v Korneburgu
 pri Dunaju.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Mala oznanila.
 Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
 cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za
 besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno
 zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo
 po 10 gl., ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih
 obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.
V Trstu.
Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12.
 Zaloga vsakovrstnih
 vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.
Pekarne in sladčičarne.
H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso
 filijalka ulica Riborgo 15 ima
 veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsako-
 vrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčič
 v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih li-
 kerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in
 druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan več-
 krat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po po-
 godbi in naročilu franco na dom in trgovcem v
 razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-
 karna in sladčičarna.
 svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema
 tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.
Nepregorljive mrežice.
Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1.
 priporoča slavnemu občinstvu
 svoje nepregorljive mrežice (rettine) „Meteor“ in vse
 druge priprave za plinovo luč „Auer.“
Kavarne.
Anton Šorli priporoča svoji kavarno
 „Commercio“ in „Tedesco“
 ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slo-
 venski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.
Muha Josip v ulici del Torro šte. 12
 priporoča svojo dobro pre-
 skrbnjeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor pre-
 moga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!
Pohištvo.
Prva slovenska izdelovalnica in za-
 loga zaznovrstnega
 pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po
 načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence
 Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim
 rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji
 k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12
 (zadej e. kr. deželne sodnije.)
Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico
 in izdelovalnico vsakovrstnega po-
 hištva in popraviljenega istega po cenah ki zadovolje
 gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča
 van Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Po neverjetno nizki ceni
315 komadov
 za samo 1 gl. 85 kr.

Ena elegantna ura s triletnim jamstvom
 in pozlačeno verzičco: 1 krasen ustnik za
 smodke iz jantarja, 1 krasna kravatna špila
 s šimi briljantom, 1 jako krasen prstan z
 imit. biseri za gospode ali dame, 1 krasna
 garnitura gumbov za manšete, ovrtnik in
 srajco s patentovano zaporko, 4 žepne rute
 iz prstnega platna, 1 krasna žepna pisalna
 oprava od niklja z angležkim mehanizmom,
 1 krasno toaletno zrcalo z etvijem in glavnikom,
 1 krasna parizka broša za dame, najnovejše
 mode, 1 fino vezana beležnica, 20 komadov
 za dopisovalne potrebe, 72 angležkih peres in
 še 200 drugih različnih predmetov, ki so v
 hiši neobhodno potrebni. Vse te predmete
 pošilja le še nekoliko časa po poštnem pov-
 zetju ali po predplačilu zneska:
Izvozna tvrdka H. SPINGARN — Krakovo.
Poštno predalo 332.
 Kdor naroči 2 zavitka, sprejme povrhu
 v dar lep nožič z dvema rezili. Kar ne ugaja,
 denar nazaj.

Varstvena znamka: SIDRO.
LINEMENT. CAPSICI COMP.
 iz Richterjeve lekarne v Pragi
 pripoznano izvrstno, bolečine blažeče
 mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in
 po 2 K po vseh lekarnah.
 Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega
 domačega zdravila naj se pazi edino le na
 originalne steklenice v zavitki z našo var-
 stveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve
 lekarne in le tedaj je gotovo, da se
 sprejme originalni izdelek.
 Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi
 Elizabetine ulice 5.